

Beleidsregels Eigen bijdrage Ontheemden Oekraïne Bodegraven-Reeuwijk

Het college van burgemeester en wethouders van Bodegraven-Reeuwijk,

Gezien het voorstel van 16 september .

Gelet op de 'Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne', de 'Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne' en de 'Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne',

Constaterende dat deze regeling ruimte laat aan de lokale invulling van een beleid voor het opleggen en innen van de eigen bijdrage van ontheemden uit Oekraïne;

Besluit de Beleidsregels Eigen bijdrage Ontheemden Oekraïne Bodegraven-Reeuwijk vast te stellen:

Doelstelling:

1. **Bijdrage aan opvangkosten** Werkende ontheemden uit Oekraïne leveren een redelijke financiële bijdrage aan de exploitatiekosten van de gemeentelijke opvangvoorzieningen, waaronder gas, water, elektra en – indien van toepassing – catering.
2. **Bevorderen van gelijke behandeling** De regeling draagt bij aan het verkleinen van de ongelijkheid tussen werkende Oekraïense ontheemden en andere asielzoekers die eveneens een eigen bijdrage leveren.
3. **Stimuleren van arbeidsparticipatie** De regeling is erop gericht om arbeidsparticipatie onder ontheemden te stimuleren en te waarborgen dat werken financieel aantrekkelijk blijft.
4. **Eerlijke verdeling van maatschappelijke kosten** Door het heffen van een eigen bijdrage wordt beoogd de maatschappelijke kosten van de opvang op een evenwichtige en rechtvaardige wijze te verdelen.

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze beleidsregels en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Regeling: Regeling ontheemden opvang Oekraïne (RooO);
- b. Ontheemde: de vluchteling uit Oekraïne met de Oekraïense nationaliteit of een andere nationaliteit die vallen onder het toepassingsbereik van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne als bedoeld in artikel 1 sub c van de Regeling;
- c. Gemeentelijke opvanglocatie: een opvangvoorziening als bedoeld in artikel 1 sub h van de Regeling;
- d. Particuliere opvang: een opvangvoorziening als bedoeld in artikel 1 sub i van de Regeling;
- e. Opvang: de opvang zoals gedefinieerd in artikel 6 lid 1 van de Regeling;
- f. Eigen bijdrage: de bijdrage die een ontheemde betaalt voor de exploitatiekosten van de opvangvoorziening, waaronder in ieder geval gas, water, elektra en locatiebegeleiding (en indien van toepassing een afzonderlijke bijdrage voor catering).
- g. Leefgeld: een maandelijks financiële toelage ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven.
- h. Gezin: een gezin bestaat uit:
 - echtgenoten of aan gehuwden gelijkgestelde partners of samenwonende niet-gehuwde partners die met elkaar een duurzame relatie onderhouden;
 - hun minderjarige kinderen;
 - een ouder of voogd die volgens het recht of de praktijk in Nederland verantwoordelijk is voor de minderjarige en ongehuwde kinderen.
- i. Duurzame relatie: hiervan is sprake als de betrokken ontheemden:
 - als koppel / stel geregistreerd staan in het bewonersregistratiesysteem;
 - zij samen een kamer bewonen;
 - zij zich naar feitelijke omstandigheden gedragen als een gezin.

Alle andere begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die hierboven niet nader zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne, de Algemene wet bestuursrecht, alsmede andere relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Ontheemden die een eigen bijdrage moeten betalen

1. Bijdrageplichtig zijn:
 - a. Volwassen ontheemden met inkomsten uit arbeid, in binnen- of buitenland;
 - b. Volwassen ontheemden die een loondervingsuitkering of toeslag ontvangen;
 - c. Volwassen gezinsleden zonder eigen inkomsten, als zij zijn getrouwd met of een geregistreerd partnerschap hebben met een ontheemde die eigen inkomsten heeft.
 - d. Volwassen gezinsleden zonder eigen inkomsten, als zij samenwonende niet-gehuwde partners zijn die een duurzame relatie onderhouden met een ontheemde die eigen inkomsten heeft.
 - e. de ontheemde die gedurende twee weken niet heeft voldaan aan een door of namens het college gedaan verzoek om informatie over inkomsten en/of gezinssamenstelling.
 - f. de ontheemde die inkomsten heeft verzwegen of verborgen gehouden en daardoor ten onrechte van verstrekkingen gebruik heeft gemaakt.
2. Niet bijdrageplichtig zijn:
 - a. minderjarige gezinsleden, ongeacht of zij inkomsten hebben;
 - b. ontheemden die verblijven in particuliere opvang;
 - c. ontheemden met pensioen.

Artikel 3. Drempelbedrag geen eigen bijdrage

1. Het leefgeld en de eigen bijdrage worden slechts (deels en naar rato) ingehouden of geïnd voor zover het netto-inkomen van de ontheemde ten minste 115% bedraagt van het bedrag aan leefgeld dat hij of zij zonder eigen inkomsten zou ontvangen, respectievelijk 115% van het volledig ingetrokken leefgeld vermeerderd met de eigen bijdrage.
2. De in het eerste lid genoemde bedragen worden van rechtswege geïndexeerd bij een wijziging van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). De exacte hoogte van de eigen bijdrage bedragen is vastgelegd in artikel 7, vierde lid, en artikel 8, tweede lid, van de RooO.

Artikel 4. Eigen bijdrage voor catering

Indien catering op de gemeentelijke opvanglocatie aanwezig is, dient een eigen bijdrage voor catering betaald te worden; ongeacht of de ontheemde daadwerkelijk gebruik maakt van deze faciliteit.

Artikel 5. Innen eigen bijdrage

1. De ontheemde verstrekt maandelijks de benodigde inkomens- en gezinsgegevens volgens de door het college vastgestelde werkwijze, met als peildatum de eerste dag van de daaropvolgende maand. Als de ontheemde geen wijzigingen doorgeeft, gaat het college uit van inkomsten ten minste ter hoogte van het drempelbedrag en wordt de eigen bijdrage overeenkomstig geïnd.
2. Voor de verplichting tot het verstrekken van gegevens geldt de inlichtingenplicht zoals vastgelegd in artikel 2a RooO. Indien een ontheemde geen gegevens verstrekt, gaat het college er in beginsel van uit dat sprake is van eigen inkomen en wordt een eigen bijdrage opgelegd.
3. Het innen van de eigen bijdrage is verplicht vanaf 1 januari 2025. De verhoging van de eigen bijdrage, zoals vastgelegd in de RooO, geldt vanaf 1 oktober 2025 en wordt voor het eerst geïnd per 1 november 2025.
4. Indien de ontheemde een opgelegde eigen bijdrage niet (meer) betaalt, wordt een betalingsherinnering gestuurd en zo nodig nog een aanmaning.
5. Als er na de verstuurde betalingsherinnering of aanmaning nog geen betaling wordt ontvangen, zal een incassobureau worden ingeschakeld om de vordering bij de ontheemde te incasseren.

Artikel 6. Onevenredige benadeling

1. De eigen bijdrage wordt niet geheven indien dit heffen zou leiden tot een onevenredige benadeling voor de meerderjarige ontheemde en diens gezin (artikel 2b, eerste lid, RooO).
2. De meerderjarige ontheemde doet een beroep op onevenredige benadeling en verstrekt hiertoe alle benodigde informatie.
3. Bij het bepalen van onevenredige benadeling kunnen overige financiële verplichtingen en schulden in aanmerking genomen worden, tenzij deze zijn ontstaan door een verwijtbare gedraging.
4. Voor het in aanmerking nemen van schulden geldt dat een concrete aflossingsverplichting op schrift gesteld moet zijn met duidelijke voorwaarden.

Artikel 7. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Eigen bijdrage Ontheemden Oekraïne Bodegraven-Reeuwijk.

Artikel 8. Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking na bekendmaking per 1 oktober 2025.

Burgemeester en wethouders van Bodegraven-Reeuwijk,

*De secretaris,
Mw. K.M. Cornelissen*

*De burgmeester,
drs. M.K.A. Grauss*

Toelichting op beleidsruimte voor Bodegraven-Reeuwijk

De regering vindt het redelijk dat vluchtelingen uit Oekraïne die kunnen bijdragen aan de kosten dat doen. Andere vluchtelingen en asielzoekers met een eigen inkomen betalen ook een eigen bijdrage aan hun opvang. De eigen bijdrage is een bijdrage die betaalt dient te worden voor de exploitatiekosten van de opvang (gas, water en elektra, locatiebegeleiding) en de kosten van voeding in opvangvoorzieningen (catering) waar ontheemden zelf niet hun voeding kunnen bereiden.

Per artikel:

Artikel 1 h en i (gezinsdefinitie / duurzame relatie)

In afwijking van de landelijke handreiking hanteert de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ook de categorie 'duurzame relatie' als gezinsdefinitie. Dit sluit aan bij de feitelijke plaatsing in de opvang, die gebaseerd was op een gezamenlijke huishouding. Daarmee wordt voorkomen dat ontheemden financieel voordeel behalen door zich nadien anders te presenteren.

Artikel 4 (catering)

In de opvanglocatie Reeuwijkse Poort is geen sprake van catering. Artikel 4 is opgenomen om de beleidsregels volledig in lijn te houden met de RooO.

Artikel 5 lid 1 en 2 (inlichtingenplicht en drempelbedrag)

Uitgangspunt is dat als een ontheemde geen wijzigingen doorgeeft of geen aanvraag voor leefgeld indient, wordt aangenomen dat sprake is van eigen inkomen en wordt een eigen bijdrage opgelegd. In de uitvoering wordt hierbij de formele lijn gevolgd van rappel, hersteltermijn van twee weken en een voornemen conform artikel 4:8 Awb, zoals voortvloeit uit artikel 2a RooO.

Het college acht het redelijk dat ontheemden die inkomen hebben, een bijdrage leveren aan de kosten van opvang. Belangrijk uitgangspunt is dat werken moet lonen: ontheemden mogen er door de eigen bijdrage niet op achteruitgaan ten opzichte van het ontvangen van leefgeld alleen. Daarom sluit de gemeente aan bij de landelijke 115%-norm. Deze norm garandeert dat de bestedingsruimte van een werkende ontheemde altijd hoger is dan die van iemand die alleen leefgeld ontvangt.

De 115%-norm werkt als een drempel: eerst wordt leefgeld (deels) ingehouden, daarna kan de eigen bijdrage (deels) worden geheven. Pas als het inkomen meer bedraagt dan 115% van leefgeld plus eigen bijdrage, wordt de volledige bijdrage geïnd. Zo wordt gewaarborgd dat de ontheemde na inhouding of heffing altijd minimaal hetzelfde bedrag overhoudt als bij uitsluitend leefgeld, en in de praktijk iets meer. Dit sluit aan bij het nationale beleid dat werken stimuleert.

Artikel 6 (onevenredige benadeling)

Dit artikel geeft uitvoering aan de hardheidsclausule in artikel 2b RooO. Het college kan in individuele gevallen geheel of gedeeltelijk afzien van inning wanneer dit tot onevenredige benadeling leidt. Voorbeelden zijn onvoorziene hoge medische kosten of schulden met een concrete aflossingsverplichting. Tegen besluiten op grond van dit artikel staan de rechtsmiddelen bezwaar en beroep open.